

Sygn. akt IV U 655/14

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2014r.

Sąd Okręgowy we Włocławku IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Paździerska

Protokolant: sekr. sądowy Karolina Płaczkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 03 grudnia 2014r. we Włocławku na rozprawie

sprawy J. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o rentę socjalną

na skutek odwołania J. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 28 lipca 2014 znak: (...)

***oddala odwołanie.***

IV U 655/14

## UZASADNIENIE

J. R. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oddział w T. z dnia 28.07.2014r. odmawiającej mu prawa do renty socjalnej. Ubezpieczony podniósł, że organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję dokonał błędnej wykładni art. 7 ustawy z dnia 27.06.2003r. o rencie socjalnej. Zdaniem ubezpieczonego, który ma od 1996 roku przyznane prawo do renty tzw. uczniowskiej, można prawo do tego świadczenia w drodze wyjątku łączyć z prawem do renty socjalnej. W toku postępowania ubezpieczony powołał się na stanowisko ZUS zawarte w poradniku na stronie internetowej.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o oddalenie odwołania podnosząc, że ubezpieczony od 01.05.1996r. pobierał rentę inwalidzką ( tzw. uczniowską ) na podstawie art. 63 ustawy z dnia 14.12.1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. W dniu 16.06.2014r. ubezpieczony złożył wniosek o rentę socjalną. Lekarz orzecznik orzeczeniem z dnia 03.07.2014r. uznał ubezpieczonego za całkowicie niezdolnego do pracy a całkowita niezdolność do pracy spowodowana jest naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed 18 rokiem życia. Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 27.06.2003r. o rencie socjalnej ( dz. U. z 2013r. poz. 982) renta socjalna nie przysługuje osobie uprawnionej do emerytury, uposażenia w stanie spoczynku, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty inwalidzkiej lub pobierającej świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych, renty strukturalnej, a także osobie uprawnionej do zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. Tym samym decyzja organu rentowego jest prawidłowa.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Ubezpieczony J. R. urodził się dnia (...). Od dnia 01.05.1996r. pobiera rentę inwalidzką ( tzw. uczniowską ) na podstawie art. 63 ustawy z dnia 14.12.1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Decyzją z dnia 28.07.2014r. ubezpieczonemu przyznano prawo do renty rodzinnej od dnia 01.07.2014r. Jak wynika z treści tej decyzji prawo do renty uczniowskiej uległo zawieszeniu jako mniej korzystne.

D.: akta rentowe

decyzja z 28.07.2014r. K 39-40

W dniu 16.06.2014r. ubezpieczony złożył wniosek o rentę socjalną. Lekarz orzecznik orzeczeniem z dnia 03.07.2014r. uznał ubezpieczonego za całkowicie niezdolnego do pracy a całkowita niezdolność do pracy spowodowana jest naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed 18 rokiem życia.

D.: akta rentowe ubezpieczonego

Decyzją z dnia 28.07.2014r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do renty socjalnej powołując się na treść art. 7 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej, uzasadniając, że ubezpieczony jest uprawniony do renty uczniowskiej pomimo zawieszenia jej wypłaty wobec pobierania świadczenia korzystniejszego tj. renty rodzinnej.

D.; akta rentowe

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie był bezsporny pomiędzy stronami i wynikał z dokumentów zawartych w aktach rentowych i aktach sprawy. Kwestią sporną była natomiast kwalifikacja prawna ustalonego stanu faktycznego i wykładnia przepisów zastosowanych przez organ rentowy jako podstawa zaskarżonej decyzji. W tym miejscu zaznaczyć trzeba, że Sąd rozpoznając sprawę dokonuje wykładni przepisów nie opierając się na ich interpretacji przedstawionej przez organ rentowy w poradniku.

W ocenie Sądu zaskarżona decyzja organu rentowego z dnia 28.07.2014r. o odmowie prawa do renty socjalnej jest prawidłowa.

Ubezpieczony od dnia 01.05.1996r. ma ustalone prawo do renty inwalidzkiej przyznanej na podstawie art. 63 ustawy z dnia 14.12.1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin ( Dz. U. z 1982r. nr 40 poz. 267). Przepis powyższy stanowił, że uczniom szkół ponadpodstawowych, studentom szkół wyższych i uczestnikom studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej, którzy stali się inwalidami I lub II grupy w czasie uczęszczania do szkoły lub odbywania studiów przysługuje prawo do renty inwalidzkiej. Powyższa ustawa została uchylona z dniem 31.12.1998r. Zastąpiła ją ustawa o emeryturach i rentach z FUS z dnia 17.12.1998r. (Dz. U. z 2013r. poz.1440), na mocy której zgodnie z art. 180 ubezpieczonemu nadal przysługiwało wcześniej przyznane prawo do renty inwalidzkiej ( uczniowskiej). Wcześniej w art. 10 ustawy z dnia 28.06.1996r. o zmianie niektórych ustaw o zaopatrzeniu emerytalnym i o ubezpieczeniu społecznym ( Dz. U. 1996 nr 100 poz. 461) wprowadzono pojęcie całkowitej i częściowej niezdolności do pracy i wskazano w ust. 2, że ilekroć w przepisach jest mowa o inwalidach I grupy- należy przez to rozumieć całkowitą niezdolność do pracy oraz niezdolność do samodzielnej egzystencji, II grupy- należy przez to rozumieć całkowitą niezdolność do pracy.

W ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 982 i 1650) w art. 4 ust. 1 przewidziano, że renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18. roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej – przed ukończeniem 25. roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Analiza warunków jakie należało spełnić dla przyznania renty inwalidzkiej (uczniowskiej) określonych w art. 63 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin oraz warunków określonych w art. 4 ustawy o rencie socjalnej są podobne co uzasadnia stwierdzenie, że obecnie funkcjonująca renta socjalna zastąpiła rentę uczniowską. Oba świadczenia przysługują osobie całkowicie niezdolnej do pracy (dawna I i II grupa inwalidzka), u której, zgodnie z poprzednią ustawą, inwalidztwo, a zgodnie z obecną - naruszenie sprawności organizmu, powstały przez ukończeniem 18 roku życia lub w czasie nauki w szkole lub szkole wyższej czy studiów doktoranckich. Oba te świadczenia miały taki sam cel, mianowicie zapewnienie świadczenia rentowego osobom młodym, które zachorowały lub stały się niezdolne do pracy przed rozpoczęciem zatrudnienia czyli przed rozpoczęciem okresu podlegania ubezpieczeniom społecznemu. Podkreślenia wymaga fakt, że w momencie utraty mocy obowiązującej ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin 31.12.1998r. osoby, które nabyły prawo do rent z tytułu niezdolności do pracy, w tym rent „uczniowskich” prawo to zachowały.

W tym kontekście uzasadniona jest regulacja zawarta w art. 7 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej, zgodnie z którym renta socjalna nie przysługuje osobie uprawnionej do emerytury, uposażenia w stanie spoczynku, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty inwalidzkiej lub pobierającej świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych, renty strukturalnej, a także osobie uprawnionej do zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. Brak powyższego przepisu powodowałby sytuację, gdy osoba całkowicie niezdolna do pracy, u której naruszenie sprawności organizmu powstało przed 18 rokiem życia byłaby uprawniona do dwóch podobnych świadczeń.

Jak ustalono, ubezpieczony spełnia warunki określone w art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej tzn. jest całkowicie niezdolny do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu powstałego przed 18 rokiem życia, jednakże kluczowe znaczenie dla przyznania prawa do tego świadczenia ma właściwa wykładnia przepisu art. 7 ust. 1 ustawy. W przepisie tym użyto sformułowania: „osobie uprawnionej” do „renty z tytułu niezdolności do pracy”. Niewątpliwie prawo do renty przyznane ubezpieczonemu od 01.05.1996r. skutkuje uznaniem, że ubezpieczony jest „osobą uprawnioną do renty z tytułu niezdolności do pracy” (nazwanej poprzednio, przed wejściem w życie przepisów omówionej wyżej ustawy z dnia 28.06.1996r. rentą inwalidzką). Ustalenie powyższe wyklucza więc możliwość przyznania ubezpieczonemu prawa do renty socjalnej. Co prawda wypłata tej renty została zawieszona w związku z przyznaniem ubezpieczonemu prawa do renty rodzinnej, której wysokość jest korzystniejsza dla ubezpieczonego, jednak zawieszenie świadczenia nie powoduje ustania „uprawnienia” do tej renty.

Podsumowując, Sąd Okręgowy uznał, że brak jest podstaw prawnych do zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania ubezpieczonemu prawa do renty socjalnej i dlatego na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej w zw. z art. 477 § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego.